

ZBOŽNOSŤ

Téma 2

AKO SI MÔŽU VEDÚCI SLUŽOBNÍCI UDRŽAŤ AUTENTICKÚ ZBOŽNOSŤ?

Prehľad:

Ak má kresťanským vodca služobníkom druhých, najprv musí byť Božím služobníkom. Ak má byť niekto *vodcom*, potom *nasledovanie* Boha musí byť neoddeliteľnou súčasťou jeho každodenného života. Tu budeme skúmať podstatu zbožnosti, budeme hľadať, odkrývať a zisťovať čo to znamená, keď je človek závislý na Bohu a pokúsime sa vyhodnotiť mieru nášho vlastného rastu do Kristovej podoby.

Ciele:

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Identifikovať hlavné vlastnosti autentickej zbožnosti.
- Preskúmať, ako si môžu udržať život autentickej zbožnosti.
- Zaviesť stratégie, ktorých výsledkom bude dôvernejší vzťah s Bohom.

Možné výsledky:

Zboroví vedúci:

- Budú plnšie rozumieť hlavným vlastnostiam autentickej zbožnosti.
- Urobia kroky k tomu, aby si udržali dôvernejší vzťah s Bohom.
- Budú sa navzájom zodpovedať jeden druhému v otázkach zbožnosti.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

Pred všetkým ostatným, Boh povoláva zborových vedúcich ku dôvernému vzťahu so sebou samým – volá nás k tomu, aby sme boli duchovní zbožní ľudia. Síce je pravdou, že všetci veriaci sú povolaní ku vzťahu s Bohom, avšak keď zboroví vedúci zlyhajú v tejto oblasti, dôsledky sú oveľa vážnejšie.

Ak uznávame tento fakt, potom je dôležité, aby sme boli schopní rozpoznať biblickú zbožnosť, keď ju uvidíme. Čo to znamená byť zbožnou osobou? Je možné „ohodnotiť“ zbožnosť tak, ako keby to bola nejaká objektívna skutočnosť? Aké môžu byť niektoré z vonkajších znakov zbožnosti?

Výroky

(Výroky sú vyjadrenia, ktoré ťa majú prinúť k rozmyšľaniu nad témou. Môžu, ale nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Ale je to zvláštny paradox... Naoko si ceníme potešenie, silu a hodnotu modlitby. Prehlasujeme, že je nevyhnutným doplnkom zreleho zbožného života... Ale aj napriek tomu všetkému sa až príliš často nemodlíme.“

– J. O. Sanders

„Chcem pestovať svoj vzťah s Bohom. Chcem, aby celý môj život bol – niekedy vedome, niekedy nevedome – s Bohom, ktorý ma stvoril, vedie a miluje.“

– Eugene Peterson

„Zbožnosť“, ktorá je nesprávne pochopená alebo o ktorú sa nesprávne usiluje, je hlavným zdrojom ľudského trápenia a vzbury voči Bohu.“

– Dallas Willard

„Stredom zbožného života je Ježiš Kristus. Byť zbožným znamená hovoriť ľuďom o Ježišovi.“

– William J. Carter

Niektorí kresťania sú tak „zameraní na nebo“, že na zemi z nich nie je žiaden úžitok.

„Príliš veľa kresťanov neúprimne narába so svojimi životmi. O ceste ku zmene sa častejšie hovorí a diskutuje ako uskutočňuje.“

– Larry Crabb

„Svetové bojiská sú hlavne v srdciach; v domácnosti a komôrke sa ukázalo viacej hrdinstva, ako na tých najnezabudnuteľnejších bojiskách dejín.“

– Henry Ward Beecher

Príklad zo života

Fero bol starším v zbere už mnoho rokov. Vždy tvrdo pracoval na tom, aby bol pre iných ľudí v zbere príkladom v pravidelnom štúdiu Biblie a modlení. Čo však kedysi pre neho bývalo potešením, sa za tie roky stalo zvykom – dobrým zvykom, ale takým trochu bez života. Niekde v minulosti sa štúdium pre neho stalo neosobným a intelektuálnym a modlitba sa zmenila na samé prosby a žiadne chvály.

Avšak Fero bol veľmi aktívnym členom zboru. Dohliadal na program domácich skupiniek a koordinoval službu zboru, ktorá chodila od dverí ku dverám.

Jedno nedeľné ráno k Ferovi pristúpil mladý muž zo zboru. Juraj bol celkom nový veriaci a Fero pokladal za niečo ako duchovného a zbožného obra – Fero v skutočnosti priviedol Juraja ku Pánovi. *Bol by Fero ochotný sa pravidelne stretávať k modlitbám?* Spočiatku táto žiadosť Ferovi zalichotila, ale ako nad ňou počas nasledujúcich dní rozmýšľal, začal ohľadom celej tejto veci pociťovať nepokoj.

Ako sa mohol stretávať s týmto mladým mužom a byť jeho mentorom, keď jeho vlastný vzťah s Bohom bol taký suchý? Zdalo sa byť pokrytecké povzbudzovať Juraja, aby sa modlil, keď jeho vlastné modlitby boli tak plytké. Zdalo sa byť náročné, ak nie nemožné, aby pred týmto mladým mužom, ktorý bol tak zapálený pre Boha, dokázal skryť rutinu vo svojej vlastnej viere. A potom tu bol ešte problém s tým, čo by si o ňom Juraj pomyslel – a snáď ešte viac aj to, čo by si ostatní o ňom mysleli, ak by sa táto pravda dostala von.

Bol Fero oprávnené ustarostený? Aké mal možnosti? Ako vyzerá blízky vzťah s Bohom?

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklad zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMO **Čo o tejto téme hovorí Biblia?**

Oddiely

2 Peter 1:1-11

- Ako navzájom súvisia veci, ktoré Peter vymenúva vo veršoch 5-7?
- Čo tým Peter myslí, keď hovorí, „aby sme sa všemožne usilovali“ pridávať ku svojej viere (v. 5)?

Efezanom 6:10-18

- Ako nám Pavlove jednotlivé slovné obrazy pomáhajú byť „silní v Pánovi“ (v. 10)?
- Ako modlitba (v. 18) súvisí s obliekaním si Božej výzbroje (vv. 11-17)?

Galaťanom 5:13-6:5

- Z čoho sa podľa tohto oddielu skladá proces, keď osoba dospieva v zbožnosti?
- Ako viete podľa tejto časti Pisma povedať, či je osoba zbožná (Gal 6:1)?

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

„Prekvapený zmenou: Cieľ zbožného života“ od John Ortberg.

Úryvok z 2. kapitoly z knihy *The Life You've Always Wanted* (Život, po ktorom ste vždy túžili), strany 30-44. Copyright © 1997 by John Ortberg. V origináli použité s dovoľením Zondervan Publishing House, Grand Rapids, MI. Všetky práva vyhradené.

„Modlitba... za účelom zbožnosti“ od Donald S. Whitney.

Úryvok zo 4. kapitoly z knihy *Spiritual Disciplines for the Christian Life* (Zbožné disciplíny pre kresťanský život), strany 66-83. Copyright © 1991 by Daniel S. Whitney. V origináli použité s dovoľením NavPress Publishing, Colorado Springs, CO. Všetky práva vyhradené.

Prekvapený zmenou: Cieľ duchovného života

John Ortberg

*„Ak si unavený z akejsi ospalej formy stíšenia,
Boh je z nej pravdepodobne rovnako unavený, ako si ty.“*

– Frank Laubach

*„Zbožnosť“, ktorú nesprávne chápeme, alebo o ktorú nesprávne usilujeme,
je hlavným zdrojom ľudskej biedy a vzbury voči Bohu.“*

– Dallas Willard

MUŽ, KTORÝ SA NIKDY NEZMENIL

Hank, tak ho budeme volať, bol nepríjemným človekom. Často sa nesmial, a aj keď sa smial, tak jeho úsmev mal trochu nemilosrdný nádych, pretože sa smial na účet niekoho iného. Mal talent nájsť ostrovy zlých správ uprostred oceánu šťastia. Vždy našiel mraky tam, kde iní videli jasnú oblohu.

Hank len zriedkakedy niekoho povzbudil. Žil podľa princípu, že ak niekoho pochválite, tak to bude viesť iba k tomu, že mu z toho napuchne hlava. Preto Hank tvrdo pracoval na tom, aby všetci ostali pokorní. Jeho službou bolo znižovanie lebiiek.

Jeho materinským jazykom bolo sťažovanie sa. Niesol si so sebou súd a nesúhlas tak, ako si odsúdenec so sebou nesie guľu a reťaz. Aj keď do zboru chodil celý svoj život, nikdy nebol zbavený svojich okov.

Diakon v zbere sa ho jedného dňa opýtal: „Hank, si šťastný?“

Hank sa zastavil, aby sa zamyslel a potom bez úsmevu odpovedal: „Hej.“ „Nuž, tak to povedz svojej tvári,“ povedal diakon. Ale pokiaľ je nám dodnes známe, Hankova tvár to nikdy nezistila.

Občas Hankova neradosť priniesla iným ľuďom neúmyselnú radosť.

Bolo obdobie, kedy sa jeho hlavné sťažnosti točili okolo hudby v zbere. „Je to príliš hlučné!“ sťažoval sa Hank – vedúcim, diakonom, uvádzačom pri dverách a napokon i nevinným návštevníkom zboru.

Nakoniec sme si museli vziať Hanka bokom a vysvetliť mu, že sťažovať sa úplne cudzím ľuďom nebolo vhodné a že bude musieť obmedziť svoje náreky iba na skupinu blízkych priateľov. A bolo po všetkom. Aspoň tak sme si mysleli.

O niekoľko týždňov neskôr mi sekretárka vnútornou telefónnou linkou oznámila, že za mnou prišiel zástupca IBP - Inšpektorátu bezpečnosti práce. „Prišiel som preveriť sťažnosť,“ povedal. Keď som sa snažil predstaviť si, kto by z nášho personálu zavolať IBP kvôli zborovému problému, tento zástupca začal hovoriť o decibeloch na letiskách a rockových koncertoch.

„Prepáčte,“ povedal som. „Ste si istý, že to bol niekto zo zamestnancov zboru, kto vám zavolať?“

„Nie,“ odpovedal. „Ak ktokoľvek zavolá, či už tu pracuje alebo nie, sme povinní to prešetriť.“

Zrazu mi svitlo: Hank zavolať IBP a povedal: „Hudba v mojom zbere je príliš hlučná.“ A poslali federálneho zástupcu, aby sa na to pozrel.

V tejto chvíli sa už v mojej pracovni zhýkol zvyšok zamestnancov, aby sa pozreli na človeka, ktorý prišiel z IBP.

„Nechceme to brať na ľahkú váhu,“ povedal som mu, „ale nič také sa tu ešte predtým nestalo.“

„Neospravedlňujte sa,“ povedal. „Viete si predstaviť koľko sa mi v mojej kancelárii nasmiali od vtedy, čo všetci zistili, že idem zatknúť cirkevný zbor?“

Niekedy Hankova neradosť skončila komicky, ale častejšie skončila smutne. Jeho deti ho nepoznali. Jeho syn má úžasný príbeh o tom, ako stretol svoju ženu pri tancovaní, ale nikdy o tom nepovedal svoju otcovi, pretože ten neschvaľuje tanec.

Hank nikdy nemohol efektívne milovať svoju ženu, svoje deti, alebo ľudí mimo jeho rodiny. Lahko sa stával popudlivým. Nemal miesto pre chudobných a príležitostne opovrhoval tými, ktorých prízvuk alebo odtieň kože sa aspoň trochu odlišoval od jeho. Akákoľvek kapacita, ktorú kedy mohol mať pre radosť, úžas, alebo vďačnosť bola teraz zakrpatená. Kritizoval a súdil a sťažoval sa. A každým rokom sa jeho duša zmenšovala.

OČAKÁVAME PREMENU?

Hank sa nemenil. Bol neprijemný ako mladý chalan a keď vyrástol, tak sa z neho stal neprijemný starý muž. Ale čo bolo ešte viac znepokojujúce bolo, že *nikoho to neprekvapilo*. Zdalo sa, akoby všetci jednoducho očakávali, že jeho duša ostane vysušená a každým rokom a každým desaťročím bude zatrpknutejšia. Zdalo sa, že nikomu tento stav neprekážal. Nebolo to niečo neobyčajné, aby to spôsobilo zmätok a zamyslenie. Nikto neprivolal žiadnych zborových poradcov. Neboli ani žiadne krízové stretnutia, na ktorých by sa pozeralo na tento zvláštny prípad človeka, ktorý dodržiaval všeobecné zborové pravidlá pre zbožný život, no i napriek tomu nebol premenený.

Pracovníci zboru mali nejaké očakávania. Očakávali sme, že Hank sa bude pridržať určitých náboženských presvedčení. Očakávali sme od neho, že bude chodiť na bohoslužby, čítať si Bibliu, finančne podporovať zbor, pravidelne sa modliť a bude sa vyhýbať určitým hriechom. Ale toto sme neočakávali: *Neočakávali sme, že by sa postupne stával takým človekom, akým by bol Ježiš, ak by bol na jeho mieste On*. Nepredpokladali

sme, že do každého nového roku by mohol vstúpiť milosrdnejší, radostnejší, milostivejší a príťažlivejší človek. Neočakávali sme, že bol na ceste k tomu, aby sa z neho stal zdroj potešenia a láskavosti, ktorý by pretekal „riekami živej vody.“ A tak sme neboli šokovaní, keď sa tak nestalo. Naopak, boli by sme prekvapení, keby sa to stalo!

Väčšina z nás sa chce zmeniť, chceme byť viac podobní Kristovi. Ale deje sa to? Podľa Gallupovho prieskumu verejnej mienky, deväť z desiatich Američanov hovorí, že sa denne modlí a 84 miliónov Američanov, takmer tretina obyvateľstva, tvrdí, že urobili osobný záväzok voči Kristovi ako svojmu Spasiteľovi.¹ Ale ako píše William Iverson: „Kilo mäsa by bolo určité označené štvrtkilom soli. Ak je toto skutočné kresťanstvo, tá ‚soľ zeme,‘ kde je potom ten efekt, o ktorom hovoril Ježiš?“²

Keďže vo všeobecnosti neočakávame, že ľudia budú zakúšať pretrvávajúcu premenu, nie sme vedení ku spochybňovaniu toho, či snáď tieto štandardné pravidlá pre zbožný rast, ktoré sa v zboroch dávajú, sú skutočne primerané tomu, aby ľudia viedli ku premenenému spôsobu života.

Som presvedčený, že je nutné povedať, že súčasný stav vecí je jednoducho neprijateľný. Toto nie je Boží plán s jeho spoločenstvom. Ako povedal C. S. Lewis v inom kontexte, sme ako „nevedomé dieťa, ktoré chce pokračovať v robení báboviiek z blata rovno na špinavej ulici, pretože si nedokáže predstaviť, čo sa myslí pod ponukou prázdnin pri mori. Až príliš ľahko sa uspokojujeme.“³

¹ George Gallup and Jim Castelli, *The People's Religion: American Faith in the 90's*. New York: Macmillan, s. 1989.

² William Iverson, v *Christianity Today*, 6. jún 1980, s. 33.

³ C. S. Lewis, *The Weight of Glory*. New York: Macmillan, 1980, s. 4.

V skutočnosti Hankov problém nie je iba to, že sa v ňom nedeje zmena. Jeho problém, a tak isto aj problém všetkých nás, ktorí sme sa stali „príliš ľahko uspokojenými,“ je, že môžeme skončiť tak, že sa budeme meniť spôsobmi, ktoré nás napokon nechajú v horšom stave, v akom sme boli na začiatku.

NEBEZPEČENSTVO „PSEUDO- PREMENY“

Keď nezažívame autentickú premenu, vzniká veľké nebezpečenstvo toho, že sa uspokojíme s tým, čo sa volá *falošná premena, pseudo-premena*. Vieme, že ako kresťania máme „vyjsť von a byť oddelení,“ že naša viera a duchovný záväzok by nás mali nejako zmeniť. Ale ak nie sme čoraz viac a viac charakteristickí láskou a radosťou, potom nevyhnutne začneme hľadať náhradné spôsoby, ako sa odlišiť od nekresťanov. Takýto koniec je pre náboženských ľudí takmer neodvratný: Ak sa nemeníme smerom zvnútra von, ak sa nepremieňame, tak sme v pokušení hľadať externé prostriedky na uspokojenie našej túžby po pocite toho, že sa odlišujeme od tých, ktorí sú mimo viery. Ak nedokážeme byť premení, tak sa uspokojíme s tým, že toho dosť vieme alebo sme dostatočne prispôbení prostrediu.

ZBOŽNOSŤ, KTORÁ SA SPOLIEHA NA SYMBOLY HRANÍC

James Dunn si všimol, že v prvom storočí po Kristovi bolo veľké množstvo rabínskej literatúry zameranej na obriezku, zákony o jedlách a dodržiavanie Sabatu.⁴ Je to zvláštne, predovšetkým preto, lebo žiadny oddaný rabín by nikdy nepovedal, že tieto veci boli jadrom zákona. Oni

⁴ James Dunn, Romans 1-8, Word Biblical Commentary, vol. 38. Dallas: Word Books, 1988. Všimnite si predovšetkým jeho pojednanie o Pavlovi a farizejskom judaizme v častiach úvodu 1xiv-1xxii.

poznali jeho jadro: „Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný. Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou.“⁵ Prečo tam teda bol taký dôraz na uvedené tri oblasti?

Odpoveď obsahuje niečo, čo by sme mohli nazvať „identitou“ alebo „symboly hraníc“. Skupiny majú tendenciu byť uzavreté. Ti, čo sú vo vnútri skupiny, sa chcú oddeliť od tých, čo sú mimo nej. A tak si osvoja typické znaky hraníc. Tými sú dobre viditeľné, často povrchné úkony, záležitosti slovníka alebo oblečenia či štýlu, ktorých cieľom je *odlišiť* tých, čo sú vo vnútri skupiny od tých, čo sú mimo nej.

Napríklad, predstavte si, že ste v šesťdesiatych rokoch a šoférujete cez obvod Haight-Asbury v San Franciscu. Ak by ste na križovatke stáli na červenej a vedľa vás by zastavil mikrobús Volkswagen oblepený znakmi mieru a nálepkami s nápisom „Lásku a nie vojnu!“ ktorú by šoféroval dlhovýlasý chlapík v batikovanom tričku s babkinými okuliarmi, tak by ste vedeli, že vedľa vás je hipík. Keby sa to stalo v osemdesiatych rokoch a videli by ste BMW so šoférom, ktorý má topánky od Gucciho, hodinky Rolex, nagelované vlasy a odhryzuje si z fancúzskeho syra *brie*, tak by ste vedeli, že ste vedľa zazobaného a úspešného mladého snoba. Motorkári sú tak isto rozoznateľní podľa toho, čomu dávajú prednosť pri farbe oblečenia (čierna), materiálu (koža), ozdobení pokožky (tetovanie) a výberu nápojov. Roľníci, lekári, politici, rockové hviezdy – všetci majú svoje vlastné spôsoby na rozlišovanie toho, kto je v ich klane alebo klube.

Ak máme toto na pamäti, potom dôležitosť obriezky, zákonov o jedle a dodržiavania Sabatu sa zrazu zdá jasná. Toto boli ich znaky hraníc; dobre viditeľné, relatívne povrchné úkony, ktoré umožňovali ľuďom odlišiť to, kto bol súčasťou Božej rodiny a kto bol mimo nej. Horšie je však to, že ti,

⁵ Deuteronomium 6:4-5

čo sú vo vnútri, sa stanú pyšnými a začnú súdiť tých, ktorí sú mimo. Držali sa akéhosi „prístupu založeného na znakoch“ ku zbožnému životu: Len sa pozri na ľudí a budeš vedieť kto je ovcou a kto je kozou. Toto je falošná premena.

ZBOŽNÝ ŽIVOT DEFINOVANÝ SVOJIM STREDOM

Ježiš taký nebol. Ježiš priniesol zvesť, ktorá prehovárala ku tým najhlbším túžbam ľudského srdca. Nie aby sa jednoducho prispôbili náboženskej subkultúre, ale aby boli premenení na „nové bytosti“. Miesto toho, aby sa Ježiš zameriaval na nejaké znaky hraníc, zameriaval sa na stred, na jadro zbožného života. Keď sa Ježiša opýtali, aby povedal v čom spočíva celý zákon, tak jeho odpoveďou bolo jednoducho: „Miluj Boha, miluj ľudí.“⁶ Ukázal podstatne odlišný spôsob, ako určiť, ktorí ľudia sú Božími deťmi: „Milujú Boha a milujú ľudí, ktorí sú pre neho takí dôležití?“

Ježišovi prví nasledovníci tomuto jasne rozumeli. Apoštol Pavol napísal zboru v Korinte o tom, aký má zmysel mať veľa zbožných „znakov“, ale nemať stred: „Keby som hovoril ľudskými jazykmi, ba aj anjelskými, a lásku by som nemal, bol by som iba ako cvendziaci kov a zuniaci bubon. A keby som mal aj dar prorokovať a poznal by som všetky tajomstvá a mal by som všetko poznanie a keby som mal takú silnú vieru, že by som hory prenášal, no lásku by som nemal, nebol by som ničím.“⁷ Ján to povedal ešte priamejšie: „každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska.“⁸

Práve kvôli tomuto sa s Ježišom náboženski vodcovia hádali o obriezke, zákonoch o jedle a Sabate. Netýkalo sa to iba toho, že Ježiš nesúhlasil s ich

interpretáciou zákona, ale ohrozoval ich *vlastné* porozumenie samých seba ako Božieho národa.

SYMBOLY HRANÍC V NAŠEJ DOBE

Túžba po znakoch hraníc nevymrela v prvom storočí. Zbor, v ktorom som vyrastal, bol dobrým zborom, ktorému som hlboko zviazaný, ale aj my sme tam mali svoju vlastnú skupinu znakov hraníc. Náš kazateľ sa mohol topiť v pýche alebo hneve, ale pokiaľ bolo jeho kázanie ortodoxné a zbor rástol, jeho zamestnanie by asi nebolo ohrozená. Ale ak by jedno nedeľné ráno pri lúčení s ľuďmi po bohoslužbách fajčil cigaretu, tak na večernom zhromaždení by už asi nekázal. Prečo? Nikto v zbore by nepovedal, že vyfajčenie jednej Camelky je horší hriech ako život pohltý pýchou a hnevom. No fajčenie cigarety sa pre nás stalo znakom hranice. Bol to jeden zo spôsobov, ako odlišiť ovcu od kôz.

Práve preto mal tento znak oveľa väčší náboj ako bol jeho teologický význam. Fajčenie kazateľa by vyvolalo škandál nie preto, lebo sme boli tak naivní, aby sme si mysleli, že fajčenie je zlá vec, ale preto, lebo by to porušilo nevy povedaný znak hraníc. Ohrozilo by to naše vnímanie identity.

Samozrejme, mnoho presvedčení a hodnôt nevyhnutne rozdelí tých, ktorí sa rozhodnú nasledovať Krista a tých, ktorí odmietnu. Sám Ježiš povedal: „Neprišiel som priniesť pokoj, ale meč.“⁹ Ale znak hranice vzniká tak, že sa ho chopí skupina, ktorá ho využije ako príležitosť ku posilneniu svojho falošného zmyslu nadradenosti, ktorý je krmený cieľom vylúčiť z nej iných ľudí.

Náboženské znaky hraníc sa menia z generácie na generáciu. Kresťanská univerzita, na ktorú som chodil v sedemdesiatych rokoch, sa stále držala pravidiel, ktoré na fakulte zakazovalo jazzovú hudbu – pravidla, ktoré bolo zavedené na začiatku

⁶ Pozri Matúš 22:37-39

⁷ 1 Korintianom 13:1-2

⁸ 1 Ján 4:7-8

⁹ „Neprišiel som priniesť pokoj“: Matúš 10:34

dvadsiateho storočia. Päťdesiat rokov neskôr ho nikto nechcel odvolať, lebo sa báli, že budú vyzerat' akoby robili kompromisy vo svojich hlavných presvedčeniach. Irónia tohto všetkého bola v tom, že študenti mohli úplne v pohode počúvať punk rock alebo heavy metal, ale Louis Armstrong bol zakázaný. V nedeľu boli tenisové kurty zatvorené, ale volejbalové ihriská boli z nejakého dôvodu otvorené. Ako tenista som si vždy myslel, že z týchto dvoch športov je volejbal viac svetský, pretože bol užšie spojený s Kaliforniou a často sa hral na pláži.

Ak sa nad tým poriadne zamyslíte, či už je vaše náboženské pozadie liberálne alebo konzervatívne, protestantské alebo katolícke, pravdepodobne budete schopní určiť svoju vlastnú skupinu znakov hraníc.

Prístup k zbožnosti prostredníctvom takýchto znakov hraníc sa sústreďuje na postavenie ľudí: Si v skupine alebo mimo skupiny? Na to, aby sa ujasnilo, čo sa počíta za znak hranice, sa vynakladá veľa energie.

Ale Ježiš sa dôsledne zameriaval na *smerovanie* ľudí: Sú orientovaní a idú *smerom do* stredu zbožného života (láska k Bohu a ľuďom), alebo idú *smerom od* neho? Práve preto šokoval ľudí, keď povedal, že mnoho náboženských vodcov - ktorí dodržiavali všetky uznávané znaky hraníc - je v skutočnosti mimo Božieho kráľovstva. Boli, rovnako ako Hank, stále viac a viac mŕtvi v schopnosti milovať. A práve preto mohol Ježiš povedať, že „mýtnici a prostitútky“, ktorí boli milióny kilometrov vzdialení od náboženskej subkultúry, ale ktorí sa odvrátili, obrátili a nasmerovali smerom k Bohu a láske, už sú v kráľovstve.¹⁰

To bola tá veľká irónia Ježišových dní: „Spravodliví“ boli viacej pokazení svojou spravodlivosťou ako boli hriešnici pokazení svojimi hriechmi.

DEFORMÁCIA ZBOŽNOSTI

Zlé pochopenie pravej zbožnosti narobilo ľudskému pokoleniu neskutočné škody. Je to tragické, ale je možné si o sebe myslieť, že sa stávame zbožnejšími, keď sa v skutočnosti iba stávame viac nafúkanými a súdiacimi. Falošná premena je to, čo Mark Twain raz nazval „dobrým človekom v tom najhoršom slova zmysle.“¹¹ Winston Churchill povedal, že mal politického oponenta, ktorý sa volal Cripps – ktorý bol značne neoblíbený pre svoju nafúkanosť a pokrytectvo; Cripps práve prestal fajčiť cigary. Churchill poznamenal: „Škoda. Tie cigary boli pre neho posledným kontaktom s ľuďmi.“ (Raz, pokračuje príbeh, Churchill videl Crippsa ako prechádzal okolo neho a Churchill povedal: „Tam, pre Božiu milosť, ide Boh.“)¹²

Vyjasnenie toho, ako vyzerá zbožný život nie je bezvýznamnou vecou. Pre dušu je to otázka života a smrti. Sheldon Van Auken napísal, že tým najsilnejším dôkazom kresťanstva sú kresťania, ktorí získavajú svoju silu od Boha. Aký je najsilnejší dôkaz proti kresťanstvu? Tak isto kresťania, ale vtedy, keď sa stanú uzavretými, samospravodlivými a samofúbymi.¹³

Dallas Williard píše:

Koľko ľudí je radikálne a trvale vypudených z pravej Cesty práve kresťanmi, ktorí sú bezcitní, odmeraní, nedostupní, nudne bezduchí, neodbytní a neuspokojení? Avšak takíto kresťania sú všade a čo im uniká je blahodarná živosť, ktorá pramení z vyrovnanej vitality a slobody Božej milujúcej vlády.... Zbožnosť, ktorá nesprávne

¹¹ Mark Twain. Zdroj neznámy.

¹² William Manchester, *The Last Lion: Winston Spencer Churchill*. New York: Bantam Books, 1983, s. 34.

¹³ Sheldon Van Auken, *A Severe Mercy*. San Francisco: Harper & Row, 1977, s. 85.

¹⁰ Matúš 21:31

chápeme alebo o ktorú nesprávne usilujeme, je hlavným zdrojom ľudskej biedy a vzbury voči Bohu.¹⁴

Ako teda zistím, či sa uspokojujem iba s falošnou zbožnosťou namiesto toho pravého orechového? V evanjeliu podľa Matúša nám Ježiš dáva veľkými písmenami zoznam varovných znakov. Tu je zopár tých, ktoré sa mi zdajú užitočné.

1. Som „neautentický“ v zbožnosti?

„Beda vám.... Čistíte čašu a misu, ale vnútri sú plné lúpeže a nemiernosti.“¹⁵

Neautentickosť sa týka veľkého úsilia *vyzerat'* ako zbožný človek.

Niekoľko sa ma raz opýtal, či som neuvažoval nad tým, že zbor, v ktorom som pracoval, bol svetský.

„Čo myslíš pod ‚svetský‘?“ opýtal som sa ho.

„No, veď používate drámu a ľudia vo svete sú na to zvyknutí. A hrávajú modernú hudbu, presne takú, akú sú zvyknutí počúvať. Tak ako budú vedieť, že ste iní? Všetci vedia, že ako kresťania sa máme odlišovať od iných ľudí vo svete a to tým, že budeme viac milovať a budeme láskavejší. A všetci vedia, že takí nie sme. Nemusíme preto niečo robiť, aby sme ukázali, že sme iní?“

Inými slovami, ak nevieme byť *svätí*, nemali by sme byť aspoň *divní*?

Správam sa tak. Prednedávnom som si opäť prečítal list, ktorý som pred mnohými rokmi napísal svojmu priateľovi. Väčšina listu bola o veciach, ktoré sa práve diali a znelo to v pohode a prirodzene. Potom som, na konci, napísal zopár riadkov o Bohu a mojom duchovnom živote. Ale tieto riadky nezneli prirodzene. Zneli vypočítavo a povrchno, akoby som hovoril veci,

ktoré som si myslel, že zbožný človek *má* povedať.

Uvedomil som si, že mám dokonca problém už len *hovorit'* ľuďom o Bohu bez toho, aby som sa ich nesnažil presvedčiť o tom, že som „zbožný“. Snažím sa skryť svoj hriech. Viacej sa usilujem o to, aby si ľudia mysleli, že som milujúcim človekom ako na tom, aby som ich skutočne miloval.

Malý chlapec bol na besiedke, kde sa naučil známe odpovede, ktoré sa majú dať na takéto otázky. Učiteľ sa opýtal: „Čo je hnedé, chlpaté, má dlhý chvost a na zimu si odkladá oriešky?“

„No,“ chlapec zamumlal, „myslím si, že odpoveď je Ježiš, ale rozhodne to znie ako veverička.“

Tak sa správam ja. Snažím sa hovoriť veci, ktoré znejú zbožne, dokonca aj vtedy, keď neviem, čo hovorím: „Myslím si, že odpoveď je Ježiš....“

2. Stávam sa odsudzujúcim, niekým výnimočným, alebo som pyšný?

„Majú radi popredné miesta na hostinách a prvé stolice v synagógach.“¹⁶

Pýcha je potenciálny problém pre každého, kto vezme zbožný rast vážne. Vo chvíli ako sa začneme snažiť o nejakú cnosť, tak sa začneme diviť, prečo aj ostatní nie sú tak cnostní, ako my. Veľký mystik sv. Ján z Kríža napísal:

Keď si začiatočníci začnú všímať svoju vlastnú horlivosť a usilovnosť vo svojich zbožných skutkoch a náboženských úkonoch, táto ich prosperita umožní vznik tajnej pýche.... Prídu k určitej spokojnosti, keď rozjímajú nad svojimi skutkami a samými sebou.... Vo svojom srdci odsudzujú iných, keď vidia, že nie sú zbožní podľa ich spôsobu.¹⁷

¹⁴ Willard, *The Spirit of the Disciplines*, [San Francisco: Harper & Row, 1988 ed.] 80, 91.

¹⁵ Matúš 23:24

¹⁶ Matúš 23:6

¹⁷ St. John of the Cross, *The Dark Night of*

Lee Strobel, môj kolega vo Willow Creek Community Church, veľmi rád cituje odpoveď, ktorú dostal Homer Simpson od svojho fundamentalistického suseda na otázku, kde boli: „Šli sme na kresťanský tábor. Učili sme sa ako viacej odsudzovať.“¹⁸

Kde je tento tábor a prečo je tam taká dobrá účasť?

Bol som v skupinke s ľuďmi, ktorých som práve stretol a okamžite som si všimol malý hlas v mojom vnútri, ktorý všetkých kategorizoval: „Tento má nenaplnené potreby a je závislý – drž sa ďalej. Tamten je múdry a má dosť toho čo ponúknuť – pokús sa skamarátiť.“ Prečo sa neustále prichytávam pri tom, ako ľudia *hodnotím*, akoby boli olympijskí súťažiaci a ja som bol určený za porotcu? Prečo sa tak často *porovnávam* s nimi, akoby by sme boli v nejakej súťaži?

Táto tendencia je jedným z dôvodov, prečo nám Boh často pred očami skrýva náš vlastný rast. Jean Caussade povedal, že aj keď Boh v nás stále pracuje, často krát jeho práca „dáva tvar, rastie a dozrieva v dušiach *tajne a bez ich vedomia*.“¹⁹

3. *Stávam sa viacej alebo menej prístupným?*

„Majú radi...keď ich ľudia oslovujú: Rabbi!“²⁰

V Ježišovej dobe si dávali malomocní, prostitútky a mýtnici obrovský pozor na to, aby sa vyhýbali rabinom, o ktorých sa myslelo, že boli obzvlášť blízko k Bohu. Rabíni si mylne mysleli, že ich zbožnosť ich núti vzdialiť sa od ľudí. Irónia je v tom, že jediným rabinom, ktorého sa títo

vyvrheli mohli dotknúť, sa ukázal byť sám Boh.

Ježiš bol tou najdostupnejšou osobou, ktorú kedy videli. Náboženski vodcovia mali v sebe takú odlišnosť, ktorá ľudí od nich odtlačala. Ježiš mal v sebe takú odlišnosť, ktorá k nemu ľudí priťahovala. Taká je pravá zbožnosť.

4. *Som viacej a viacej unavený zo snahy o rast v zbožnosti?*

„Zväzujú ťažké bremená, ktoré nemožno uniesť, a kladú ich ľuďom na plecía.“²¹

Snaha o spravodlivosť je vždy vyčerpávajúcou snahou, pokiaľ sa snažíme o pokrivený cieľ. Steven Mosley hovorí o tom, ako dobrotu bagatelizujeme tým, že sa stávame

„zvláštnymi ľuďmi“, s divnými postojmi voči svetu namiesto toho, aby sme boli príťažlivým svetlom, ktoré ho osvecuje. Výsledkom toho je, že naša morálnosť vyznieva dosť slabo. Mrnčí z kúta svätostánku; trápne prerušuje potešenia; na oslavách si mrmle výhovorky; vlečie sa pozadu a väčšinou mimo kroku a doby... Našimi svetskými spoločníkmi je pokladaná za úzkoprsú a dokonca banálnu snahu.²²

Zachytáva dynamiku pátrania po znakoch hraníc: „Je tragické, že bežná náboženská dobrota dokáže byť *zastašujúca a neoslovujúca* zároveň.“²³

„Zároveň *zastašujúca* a *neoslovujúca*.“ Toto je punc zbožného života, ktorý je definovaný podľa znakov hraníc. Zastašujúci – pretože môže obsahovať tridsaťdeväť pravidiel len o samotnom dodržiavaní Sabatu. Neoslovujúci – pretože

the Soul. London: Harper Collins, 1995, s. 11.

¹⁸ Z televízneho programu *Simpsonovci*.

¹⁹ Jean Caussade, *The Sacrament of the Present Moment*. San Francisco: Harper & Row, 1987, s. 42.

²⁰ Matúš 23:6-7

²¹ Matúš 23:4

²² Steven Mosley, *A Tale of Three Virtues*. Sisters, Ore.: Questar, 1989, s. 17.

²³ Tamtiež. s. 19.

môžeme oddať svoje životy dodržiavaniu týchto pravidiel a i napriek tomu nikdy neotvoríme svoje srdce voči láske alebo radosti.

Toto je dôvod, prečo sa tak veľa ľudí v cirkvi často unaví. Dodržiavanie znakov hraníc, pripodobňovanie sa náboženskej subkultúre, jednoducho nie je dostatočne pritažlivou víziou na to, aby nadchla ľudského ducha. Nikdy to tak nemalo byť.

5. Hodnotím svoj duchovný život pourchnými spôsobmi?

„Slepí vodcovia, komára preciedzate, ale ľavu prehltáte!“²⁴

Predstavte si, že sa vás niekto opýta: „Aký je tieto dni tvoj duchovný život?“ Rýchlo – čo je prvá vec, čo vám napadne?

Mnoho rokov som nad týmto premýšľal iba ako nad niekoľkými špeciálnymi aktivitami. Ak sa ma niekto opýtal, ako sa mi darí v duchovnom živote, mojou prvou myšlienkou by bolo to, ako sa mi darilo so stíšeniami – každodenné modlenie sa a čítanie si Biblie. Ak som sa modlil a čítal si Bibliu niekoľko po sebe idúcich dní, tak som pravdepodobne odpovedal, že môjmu duchovnému životu sa darí dobre. Ak som sa nemodlil a nečítal si, tak som sa pravdepodobne cítil vinne a sklúčene. Čiže modlitba a štúdium Biblie sa mi stali mierkou môjho duchovného stavu. Pokiaľ som robil tieto dve veci, tak som mohol prežiť deň s vedomým toho, že mám u Boha pochvalu.

Počas týchto stíšení často používam zápisník. Ale zistil som, že niekedy, keď som sa ponáhľal a nechcel som si naozaj urobiť na Boha čas, aj tak som stále načmáral niekoľko viet čisto len preto, aby som mal v ten deň niečo zapísané. (Nie som si istý, prečo som to robil. Myslel som si, že to raz budem musieť ukázať?) Uvedomil som si, že som

začal merať svoj duchovný život podľa zápisiek v zápisníku. Dokonca som si aj vymyslel stratégiu pre prípad, že by nastala neprijemne dlhá medzera medzi dátumami: Mal som dva zápisníky a jednoducho do jedného som mohol napísať: „Pozri do druhého zápisníka.“

No Božie hlavné ohodnotenie nebude spočívať v počte zápisov v zápisníku. Prednedávnom som dostal knihu, ktorej hlavným cieľom bolo pomôcť čitateľovi dosiahnuť až „340 alebo 350 stíšení ročne“ – akoby sa to celé týkalo tohto.

Predpokladám, že ak by sa niekto opýtal apoštola Pavla alebo apoštola Jána na ich duchovný život, jeho prvou otázkou by bolo: „Rastiem v láske ku Bohu a ľuďom?“ O čo v skutočnosti ide je to, akými ľuďmi sa stávame. Činnosti ako čítanie Písma a modlenie sa sú dôležité nie preto, lebo dokazujú našu zbožnosť, ale preto, lebo si ich Boh dokáže použiť na to, aby nás viedol do života. Nie sme povolani k ničomu inému ako k tomu, aby sme každý deň zakúšali to, čo Pavol napísal zboru v Efeze: „Ale Boh, bohatý na milosrdenstvo, zo svojej nesmiernej lásky, ktorou si nás zamiloval, keď sme boli pre poklesky mŕtvi, oživil nás s Kristom.“²⁵

Pred mnohými rokmi som vzal jednu z mojich dcér po prvý krát do kina na *Snehulienku a sedem trpaslíkov*. Hodinu a pol sme žili v inom svete. Zabudol som na to, aké temné dokážu byť filmy pre dvojročných. Moja dcéra skríkla na zlú macochu pri odhryznutí z jablka a keď prichádzala kliatba.

Čas mojich slz prišiel v inej časti. Snehulienka upratovala chalúpku a spievala si: „Jedného dňa príde môj princ.“ Zrazu to bolo akoby tam bola moja dcérka a ja som rozmýšľal nad dňom, kedy si po ňu príde jej „princ“, ktokoľvek by to mal byť; pôjde s ním preč a budú spolu.

V tej chvíli som mal nové porozumenie pre trpaslíkov. V príbehu

²⁴ Matúš 23:23

²⁵ Efezanom 2:4-5

dajú svoj domov a riskujú svoj život pre toto pobláznené dievča, ktoré si odhryzne zo zakázaného ovocia a odpadne a zlomí im srdce. A potom príde princ, bozkom ju prebudí a bez ľútosti s ním odíde preč. Ale pravdaže, tak to musí byť. To je jej osud.

A náš tak isto.

Každý z nás okúsil zo zakázaného ovocia. Všetci sme si odhryzli z jablka. Všetci sme upadli pod kľatbu. Všetci sme, sami o sebe, akousi žijúcou smrťou.

Ale Princ predsa prichádza, aby priniesol slobodu od kľatby, život zo smrti. A Princ predsa len príde, aby pobozkal svoju nevestu. A vždy sa raz za čas niekto niekde prebudí. A keď sa to stane – tam je život.

„Prebuď sa, ty, čo spíš,
a vstaň z mŕtvych
a zažiari ti Kristus.“²⁶

*

²⁶ Efezanom 5:14

Modlitba... za účelom zbožnosti

Donald S. Whitney

„My, protestanti, sme nedisciplinovaní ľudia. V tom je dôvod veľkého nedostatku duchovných pohľadov a vážneho nedostatku morálnej sily.“

– Albert Edward Day (citované v Ronald Klug,
How to Keep a Spiritual Journal)

...Dynamický vzťah modlitby k prijímaniu Božieho slova a nadradenosť týchto dvoch disciplín nad všetky ostatné Duchovné disciplíny je dobre ilustrovaná kresťanským historikom Carlom Lundquistom:

Novozmluvná cirkev postavila na modlitbu a štúdium Biblie ďalšie dve disciplíny a to Večeru Pánovu a malé skupinky. John Wesley zdôrazňoval päť znakov zbožnosti, keď k nim pridal pôst. Stredovekí mystici písali o deviatich disciplínach, ktoré sa zhlukovali okolo troch skúseností: očistenie od hriechu, osvietenie ducha a jednota s Bohom. Neskôr sa prístup Keswickej konferencie ku praktickej svätosti točil okolo piatich rozdielnych náboženských skúseností. Dnešná kniha Richarda Fostera *Celebration of Discipline* (Oslava disciplíny) vymenúva dvanásť disciplín – každá jedna je podstatná pre súčasného kresťana. Ale nech už robíme akékoľvek duchovné úkony, bez týchto dvoch činností z cesty do Emauz – modlitby a čítania Biblie – sú ostatné prázdne a bezmocné.¹

Ak má Lundquist pravdu, a myslím si že má, tak potom jeden z hlavných dôvodov, prečo nám chýba zbožnosť je ten, že nám chýba modlenie sa. V osemdesiatych rokoch sa viac ako sedemnášť tisíc členov hlavných evanjelických denominácií zapojilo

¹ Carl Lundquist, *The Burning Heart* newsletter (St. Paul, MN: Evangelical Order of the Burning Heart, November 1984), s. 2.

do prieskumu, ktorý sa zaoberal ich modlitebným životom. Toto sa dialo počas seminárov o modlitbe za duchovné prebudenie“. Pretože sa ľudia zúčastnili takéhoto seminára, dá sa predpokladať, že títo ľudia sú vo svojom záujme o modlitbu nad všeobecným priemerom. A aj napriek tomu dotazníky odhalili, že sa modlia priemerne okolo päť minút denne, alebo menej. Týchto rovnakých seminárov sa zúčastnilo aj dvetisíc kazateľov a ich manželiek. Sami priznali, že sa modlia menej ako sedem minút denne. Je veľmi ľahké v ľuďoch vyvolať pocit viny z nemodlenia sa, ale to nie je cieľom tejto kapitoly. Najprv si však musíme uvedomiť skutočnosť, že na to, aby sme boli ako Ježiš, musíme sa modliť.

MODLITBA SA OČAKÁVA

Uvedomujem si, že povedať niečo ako: „modlenie sa od nás očakáva“ môže v niektorých deťoch tohto nepoddajného, antiautoritatívneho veku vyvolať zjezenie chlupov. No tí, čo boli privedení pod autoritu Krista a Biblie však vedia, že Božia vôľa pre nás je, aby sme sa modlili. A tak isto veríme aj tomu, že jeho vôľa je dobrá.

Ježiš očakáva, že sa budeme modliť

Nerozmýšľajte nad modlitbou ako nad neosobným príkazom. Uvedomte si, že je to Osoba, Pán Ježiš Kristus, so všetkou autoritou a všetkou láskou, ktorý od nás očakáva, že sa budeme modliť. Tieto úryvky z jeho slova nám ukazujú, že on sám to od nás očakáva:

- Matúš 6:5 „Keď sa modlíte...“

- Matúš 6:6 „Ale keď sa ty modlíš...“
- Matúš 6:7 „Pri modlitbe...“
- Matúš 6:9 „Vy sa teda modlite takto...“
- Lukáš 11:9 „A ja vám hovorím: Proste...; hľadajte...; klopte...“
- Lukáš 18:1 „Rozpovedal im [Ježiš] ...že sa treba stále modliť.“

Predstavte si, že by sa pred vami osobne zjavil Ježiš, asi nejako tak, ako sa zjavil apoštolovi Jánovi na ostrove Patmos v Zjavení 1, a povedal by vám, že od vás očakáva, že sa budete modliť. Nestali by ste sa oveľa vernejší v modlení, pretože presne viete, že to od vás Ježiš očakával? Nuž, Ježišove slová, ktoré sú uvedené vyššie, sú mienené pre vás rovnako, ako keby povedal vaše meno a povedal vám ich tvárou v tvár.

Božie slovo to jasne hovorí

Okrem týchto Ježišových slov je absolútne jasné, že vo zvyšku Novej zmluvy od nás Boh očakáva, že sa budeme modliť.

Kolosanom 4:2 „Vytrvajte v modlitbe.“ Každý z nás sa niečomu oddáva. Mnohí z nás sa oddávajú mnohým veciam. Ak z niečoho urobíte svoju prioritu, ak pre to podstúpíte obeť, ak tomu venujete svoj čas, tak budete vedieť, že ste sa tomu oddali. Boh od kresťanov očakáva, že budú oddaní (vytrvalí) modlitbe.

1 Tesaloničanom 5:17 „Neprestajne sa modlite.“ Kým „Oddajte sa modlitbe“ zdôrazňuje modlitbu ako aktivitu, „Neprestajne sa modlite“ nám pripomína, že modlitba je tak isto aj vzťahom. Modlitba je v určitom zmysle vyjadrením nedotknutého vzťahu kresťana s Otcom.

Tento verš neznamena, že nemáme nič robiť, iba sa modliť, pretože Biblia od nás očakáva mnoho iných vecí okrem modlenia sa (vrátane chvíľ odpočinku, kedy sa vedome

nemodlíme). Ale čo tento verš znamená je, že keď rozprávanie sa s Bohom a rozmýšľanie o Bohu nemôže byť na poprednom mieste v našej myšli, tak by vždy mali byť pripravené vykročiť a nahradiť čokoľvek iné, na čo ste práve sústredení. Neprestajné modlenie si môžete predstaviť ako telefonovanie s Bohom na jednej linke, kým preberáte telefonáty aj na druhej. Dokonca aj keď práve telefonujete na druhej linke, nikdy nezabudnete na to, že sa potrebujete vrátiť späť k Pánovi. A tak neprestajné modlenie sa znamená, že sa nikdy skutočne neprestanete rozprávať s Bohom; jednoducho iba máte veľa prerušení.

Mohol som vybrať ďalšie novozmluvné oddiely, ktoré hovoria o tom, že Boh od nás očakáva, že sa budeme modliť. No tieto dva sú obzvlášť dôležité, pretože sú priamymi príkazmi. To znamená, že príliš málo času, príliš veľa zodpovedností, príliš veľa detí, príliš veľa práce, príliš málo túžby, príliš málo skúsenosti, atď., nás neoslobodzujú od očakávania, že sa máme modliť.

Modlitebník a zároveň i reformátor Martin Luther takto vyjadril Božie očakávanie toho, že sa máme modliť,: „Ako je prácou krajčírka šiť šaty a obuvníka opravovať topánky, tak je prácou kresťanov, aby sa modlili.“²

Ale očakávania toho, že sa máme modliť, nesmieme vidieť iba ako Božie volanie, ale aj ako kráľovské pozvanie. Ako nám autor listu Hebrejom hovorí: „Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravý čas“ (4:16). Môžeme byť pesimistami a vidieť toto očakávanie iba ako obyčajnú povinnosť, alebo môžeme byť optimistami, ktorí sa na tento príkaz modliť sa pozerajú ako na príležitosť prijať Božiu milosť a milosrdenstvo.

² John Blanchard, comp., *Gathered Gold* (Welwyn, Hertfordshire, England: Evangelical Press, 1984), s. 227.

Moja manželka, Caffy, odo mňa očakáva, že jej zavolám, keď cestujem. Ale toto očakávanie je očakávaním lásky. Vyžaduje, že jej zavolám pretože *chce* o mne počuť. Také je aj Božie očakávanie toho, že sa budeme modliť. Jeho príkaz modliť sa je príkazom lásky. Vo svojej láske túži po tom, aby s nami komunikoval a aby nás požehnal.

Boh tiež očakáva, že sa budeme modliť presne tak, ako generál očakáva, že bude počuť o svojich vojakov na bojisku. Istý autor nám pripomína, že „modlitba je príručná krátkovlnná vysielacia do vojny a nie domáci telefón, ktorý má zväčšiť naše pohodlie.“³ Boh od nás očakáva, že budeme používať modlitebnú vysielaciu, pretože ju určil za prostriedok užitočný nie len pre zbožnosť, ale i pre duchovný boj medzi Božím kráľovstvom a kráľovstvom Nepriateľa. Opustiť modlitbu znamená prinajlepšom bojovať z vlastných síl a prinajhoršom znamená celkovú stratu záujmu o boj.

O Ježišovi vieme, že sa modlil. Lukáš nám hovorí: „On sa však utiahol do samoty a tam sa modlil“ (Lukáš 5:16). Ak sa Ježiš potreboval modliť, o čo viac sa potrebujeme modliť my? Modlitba sa od nás očakáva pretože ju potrebujeme. Bez nej nebudeme podobní Ježišovi.

Prečo sa potom toľkí veriaci priznávajú k tomu, že sa nemodlia ako by sa mali? Niekedy je problémom jednoducho nedostatok sebadisciplíny: Modlenie sa nikdy neplánuje; nikdy nie je oddelený čas iba na modlenie. Aj keď slovami je modlitba prioritou, v realite je vždy vytlačená iným dôležitejšími vecami.

Často sa nemodlíme preto, lebo si nemyslíme, že sa jednoducho niečo stane, ak sa budeme modliť.

Samozrejme, že toto verejne nikdy nepriznáme. Ale keby sme mali istotu viditeľných výsledkov každej modlitby do šesťdesiatich sekúnd, tak na kolenách každých nohavíc, ktoré vlastnia kresťania, by boli vydraté diery! Biblia nám očividne nikdy takéto niečo nesľubuje, aj keď nám Boh sľubuje, že odpovie na naše modlitby. Modlitba je zložená z komunikácie v duchovnom svete. Mnoho modlitieb je vypočutých spôsobom, ktorý nie je vidieť v materiálnom svete. Mnoho modlitieb je vypočutých inými spôsobmi, ako sme žiadali. Z mnohých dôvodov je to tak, že keď otvoríme oči, tak hneď nevidíme hmatateľné výsledky našich modlitieb. Ak nie sme ostražití, tak nás to bude pokúšať k tomu, aby sme pochybovali o Božej moci skrze modlitbu.

Nedostatok pocitu Božej blízkosti môže tak isto odradiť od modlenia sa. Existujú tie úžasné chvíle, kedy sa nám Pán zdá tak blízko, že takmer očakávame, že ho nahlas začujeme. Nikto nemusí byť takých vzácných chvíľach intímnosti s Bohom nikoho netreba nútiť do modlenia. Väčšinou sa však tak necítíme. V skutočnosti, niekedy vôbec nedokážeme *cítiť* Božiu prítomnosť. Aj napriek tomu, že naše modlenie sa (rovnako ako všetky oblasti kresťanského života) by malo byť riadené skôr pravdou Písma ako našimi pocitmi, naše krehké emócie narúšajú našu túžbu po modlení. Keď je túžba po modlitbe oslabená, vieme si nájsť mnoho iných vecí.

Kde je málo povedomia o skutočnej potrebe modliť sa, tam je málo skutočného modlenia sa. Niektoré okolnosti nás zložia na kolena. Ale sú obdobia, kedy sa náš život zdá byť zvládnuteľný. Aj keď Ježiš povedal „bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Ján 15:5), táto pravda nám udrie do očí niekedy silnejšie a niekedy slabšie. V pýche a sebestačnosti môžeme žiť celé dni ako keby sme sa potrebovali modliť iba vtedy, keď sa príhodi niečo, čo sami nedokážeme zvládnuť. Božie očakávania sa nám budú zdať neopodstatnené, až dokým neuvidíme

³ Z knihy *Desiring God: Meditations of a Christian Hedonist* od John Piper, copyright 1986 by Multnomah Press. Published by Multnomah Press, Portland, Oregon 97266. V origináli použité s dovolením, s. 147.

nebezpečenstvo a bláznovstvo tohto postoja.

Keď sa náš pohľad na Božiu veľkosť a na evanjelium zakalí, naše modlitebné životy budú malé. Čím menej rozmyšľame nad Božou prirodzenosťou a jeho charakterom a čím menej si pripomínáme čo Ježiš Kristus urobil pre nás na kríži, tým menej sa budeme chcieť modliť. Keď som dnes šoféroval, tak som počúval program v rádiu, kde jeden hosť, astrofyzik, hovoril o miliardách galaxii, ktoré sú vo vesmíre. Po to, ako som sa nad tým kratučko zamyslel, automaticky som sa preniesol do chvál a modlitieb. Prečo? Opäť som si uvedomil, no teraz iným spôsobom, aký je Boh naozaj veľký. A keď sa zamyslím nad tým, pred čím ma Kristus zachránil, keď si spomeniem na tú hanbu, ktorú tak ochotne prekonal miesto mňa, keď si spomeniem na to všetko, čo spása znamená, modlenie sa zrazu nie je také ťažké. Kde je takéto rozmyšľanie zriedkavé, tam bude zriedkavé i zmysluplné modlenie sa.

Ďalším dôvodom, prečo sa ľudia modlia tak málo je ten, že sa o modlitbe neučili.

MODLIŤ SA UČÍME

Ak si znechutený príkazom k modlitbe preto, že sa nevieš poriadne modliť, potom skutočnosť, že modliť sa dá naučiť, by ti mala dodať nádej. To znamená, že je úplne v poriadku začať kresťanský život bez akéhokoľvek poznania modlitby alebo skúsenosti s ňou. Bez ohľadu na to, ako silný či slabý je momentálne tvoj modlitebný život, môžeš sa naučiť ako v ňom rásť a silnieť.

V istom zmysle nie je potrebné učiť Božie dieťa modliť asi tak, ako nie je potrebné učiť malé dieťa plakať. Ale plač kvôli základným potrebám je minimálnou komunikáciou a z tohto detstva musíme čoskoro vyrásť. Biblia hovorí, že sa musíme modliť pre Božiu slávu, podľa jeho vôle, vo viere, v Ježišovom mene, vytrvalostne a oveľa

viac. Božie dieťa sa postupne takto naučí modliť presne tak, ako sa rastúce dieťa naučí rozprávať. Na to, aby sme sa modlili tak, ako sa od nás očakáva, ako dospievajúci kresťania, a aby sme sa modlili efektívne, musíme spolu s učeníkmi v Lukášovi 11:1 povedať: „Pane, nauč nás modliť sa.“

Učíme sa modlením

Ak si sa už niekedy učil cudzí jazyk, vieš, že najlepší spôsob ako sa ho naučiť je rozprávať ním. To isté platí aj pre „cudzí jazyk“ modlitby. Existuje množstvo dobrých nápadov ako sa ho naučiť, ale tým najlepším spôsobom ako sa naučiť modliť, je modliť sa.

Andrew Murray, kazateľ v južnej Afrike a autor knihy *With Christ in the School of Prayer* (S Kristom v škole modlitby), napísal: „Čítať knihy o modlitbe, počúvať prednášky a rozprávať sa o nej je veľmi dobré, ale nenaučí ťa to modliť sa. Bez cvičenia a snahy nič nedosiahaš. Rok by som mohol počúvať profesora hudby ako hrá tú najkrajšiu hudbu, ale nenaučí ma to hrať na nástroji.“⁴

Duch Svätý učí ľudí, ktorí sa modlia, ako sa modliť lepšie. To je jedna z aplikácii Jána 16:14, kde Ježiš povedal: „Keď však príde on, Duch pravdy, uvedie vás do celej pravdy.“ Rovnako ako sa ľahšie riadi lietadlo, keď sa vznáša vo vzduchu, ako keď je na zemi s vypnutými motormi, tak aj kresťana Duch Svätý ľahšie riadi, keď sa vznáša v modlitbe.

Učíme sa rozjímaním nad Písmom

Toto je jeden z najzaujímavejších konceptov modlitby, aký som sa kedy naučil. Rozjímanie je tým chýbajúcim článkom medzi prijímaním z Biblie a modlitbou. Tieto dve veci sú často rozdelené, avšak mali by byť spojené. Čítame si Bibliu, zavrieme ju a potom

⁴ Andrew Murray, citované v *Christianity Today*, 5. február 1990, strana 38.

sa snažíme prepnúť do modlenia sa. Ale častokrát sa stáva, že tieto dva mechanizmy nechcú do seba zapadnúť. V skutočnosti, po dlhšom sústredení sa nad Písmom sa nám zdá, že preradenie do modlitby je akoby náhlym prechod späť do neutrálu, alebo dokonca až do spiatočky. A práve naopak, malo by tu byť jemné, takmer nepovšimnuteľné presunutie sa medzi prijímaním z Písma a odpoveďou v modlitbe, aby sme sa v takýchto chvíľach ešte viac približovali k Bohu. Toto nastáva vtedy, keď medzi nimi dvoma existuje prepojenie skrze rozjímanie.

Aspoň dva oddiely z Písma toto zreteľné učia. Dávid sa v Žalme 5:2 modlil: „Hospodin, počuj moje slová, všimni si môj vzdych!“ Hebrejské slovo, ktoré je preložené ako „vzdych“ by sa dalo rovnako preložiť aj ako „rozjímanie.“ To isté slovo sa používa s týmto významom v inom oddiele, v Žalme 19:15: „Nech ti je príjemná reč mojich úst a úvahy [rozjímania] môjho srdca pred tebou, Hospodin, moja Skala a môj Vykupiteľ!“ Všimnite si, že oba verše sú modlitbami a že oba hovoria o „slovách,“ ktoré sú povedané v modlitbe. Avšak v každom prípade to bolo rozjímanie, čo bolo katalyzátorom, ktorý katapultoval Dávida z Božej pravdy do rozhovoru s Bohom. V Žalme 5:2 rozjímal a teraz žiada Hospodina, aby si toto rozjímanie vypočul a zväžil ho. V Žalme 19 nachádzame jedno z najznámejších prehlásení o Božom slove aké je kde vôbec napísané. Začína známymi slovami 8. verša: „Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu.“ Táto časť pokračuje až po 11. verš a potom sa Dávid v 14. verši modlí, čo je výsledkom týchto slov a jeho rozjímania.

Celý proces prebieha nejak takto: Po tom, ako sme niečo čítali z Písma, nám rozjímanie pomáha vziať si to, čo nám Boh povedal, hlboko nad tým rozmýšľať a potom o tom Bohu hovoriť v zmysluplnej modlitbe. Výsledkom toho je, že sa modlíme to, na čo sme narazili v Biblii a teraz sme si to

zosobnili skrze rozjímanie. A nielenže máme čo podstatné v modlitbe povedať s istotou toho, že sa k Bohu modlíme jeho vlastné myšlienky, ale zároveň jemne prechádzame do modlitby s vášňou pre o to, za čo sa modlíme. A potom, ako sa v našej modlitbe posúvame ďalej, už sa viac netrháme a netúlame, pretože máme určitý duchovný ťah a spád.

Tí, ktorí sa zdajú, že poznali toto tajomstvo najlepšie, boli Anglickí puritáni, ktorí žili medzi rokmi 1550 až 1700. Dovoľte mi citovať niekoľkých puritánskych spisovateľov a to nielen preto, aby som ukázal, ako neobyčajne bežné bolo pre nich toto teraz už nie bežné spojenie medzi rozjímaním a modlitbou, ale aj aby som uviedol túto pravdu do vášho modlitebného života. V tejto zbierke dobre zatlčených klinčov je toho dosť, čoho sa dá držať.

Richard Baxter, kazateľ a autor dodnes vydávanej klasiky *The Reformed Pastor*, napísal:

A tak je v našich rozjímaniach premiešanie samovravy a modlitby; niekedy rozprávanie do našich vlastných srdc a niekedy ku Bohu, je, zdá sa mi, tým najvyšším schodom na ktorý môžeme v tejto nebeskej práci postúpiť. Nemali by sme si ani predstavovať, že s modlitbou samotnou to bude dobré a môžeme odložiť stranou rozjímanie; pretože sú odlišnými povinnosťami a obe je nutné konať. Jednu potrebujeme rovnako ako tú druhú a preto si sami ublížime, ak ktorúkoľvek zanedbáme. Okrem toho, ich zmiešanie, rovnako ako hudba, bude oveľa pútavejšie; pretože jedno slúži na to, aby tomu druhému dalo život. A pri modlení ba naše rozprávanie sa so sebou samým pri rozjímaní malo predchádzať nášmu rozprávaniu sa s Bohom.⁵

⁵ Richard Baxter, *The Practical Works of Richard Baxter: Select Treatises* (Grand

John Owen, kaplán, ktorý slúžil Oliverovi Cromwellovi a ktorý bol najväčším teológom spomedzi puritánov, povedal: „Modli sa ako rozmýšľaš. Vedome sa chop svojim srdcom každého záblesku svetla a pravdy, ktoré ti príde na myseľ. Ďakuj Bohu a modli sa k nemu za všetko, čo ťa mocne prekvapí.“⁶

Puritánsky kazateľ a komentátor Biblie Matthew Henry poznamenal ohľadne Žalmu 19:15: „Dávidovými modlitbami neboli iba jeho slová, ale aj jeho rozjímania; ako je rozjímanie tou najlepšou prípravou pre modlitbu, tak aj modlitba je tým najdôležitejším pre rozjímanie. Rozjímanie a modlitba idú spolu.“⁷

Jeden z najproduktívnejších puritánskych kazateľov - spisovateľov bol Thomas Manton. V kázni o Izákovom rozjímaní na poli (odkaz na Genezis 24:63) priamo poukazuje na rozjímanie ako puto medzi prijímaním Biblie a modlitbou. Píše:

Rozjímanie je takou medzi-povinnosťou medzi slovom a modlitbou a väži si obe stránky. Slovo kŕmi rozjímanie a rozjímanie kŕmi modlitbu. Tieto povinnosti musia ísť vždy ruka v ruke; rozjímanie musí nasledovať po počúvaní a predchádzať modlitbe. Počúvať a nerozjímať neprináša ovocie. Môžeme počúvať a počúvať, ale výsledok je rovnaký, ako keď vkladáme veci do deravého vreca... Je nerozvážne sa modliť a nerozjímať. Čo slovom prijmeme, rozjímaním strávime a modlitbou vypustíme von. Tieto tri povinnosti musia byť tak zoradené, aby jedna nevytlačila druhú. Ľudia neprinášajú ovocie a vo svojich

modlitbách sú pre nedostatok rozmýšľania nad svätými myšlienkami suchí a vyschnutí.⁸

William Bates, nazývaný „tým najviac klasickým a kultúrnym z neskorších puritánskych kazateľov“ povedal: „Čo je dôvodom toho, že naše modlitby sú ako šíp vystrelený zo slabého luku, ktorý nezasiahne cieľ? Jedine to, že pred modlitbou nerozjíname.... Ohromný dôvod, pre ktorý sú naše modlitby neefektívne je ten, že pred nimi nerozjíname.“⁹

Tie najlepšie praktické puritánske spisy vzišli z pera Williama Bridgea. O rozjímaní tvrdil nasledovné:

Je tak sestrou čítania, ako aj matkou modlitby. Aj keby bolo ľudské srdce veľmi neschopné modliť sa, no keby upadol čo i len do rozjímania nad Bohom a Božími vecami, jeho srdce by sa čoskoro pustilo do modlitby.... Začni čítaním alebo počúvaním. Pokračuj rozjímaním; skonči v modlitbe.... Čítanie bez rozjímania neprináša ovocie; rozjímanie bez čítania zraňuje; rozjímanie a čítanie bez toho, aby ich sprevádzala modlitba sú bez požehnania.¹⁰

Moderný britský spisovateľ, Peter Toon vo svojej knihe *From Mind to Heart* (Od mysle k srdcu) zhrnul učenie puritánov ohľadom týchto vecí:

Čítať Bibliu a nerozjímať bolo vnímané ako neplodná práca: lepšie je čítať jednu kapitolu a potom rozjímať, ako prečítať

Rapids, MI: Baker Book House, 1981), strana 103.

⁶ John Owen, ako je citované v *The Banner of Truth*, August-September 1986, strana 58.

⁷ Matthew Henry, *Commentary on the Whole Bible* (Old Tappan, NJ: Revell, n.d.), vol. 3, strana 255.

⁸ Thomas Manton, *The Works of Thomas Manton* (reprint, Worthington, PA: Maranatha Publications, n.d.), strany 272-273.

⁹ William Bates, *The Whole Works of the Rev. W. Bates*, arr. and rev. W. Farmer (reprint, Harrisburg, PA: Sprinkle, 1990), vol. 3, strana 130.

¹⁰ William Bridge, *The Works of the Reverend William Bridge* (reprint, 1845; reprint, Beaver Falls, PA: Soli Deo Gloria, 1989), vol. 3, strany 132, 154.

niekoľko kapitol a vôbec nerozjímať. Rovnako aj rozjímanie bez modlitby bolo ako príprava na preteky, no nikdy neopustiť štartovaciu čiaru. Tri povinnosti čítania Písma, rozjímania a modlitby patrili spolu a aj keď každá z nich mohla byť z času na čas robená osamote, ako riadne povinnosti voči Bohu sa najlepšie robili spolu.¹¹

Asi dvesto rokov po puritánoch prišiel muž, ktorý je uznávaný ako jeden z najviac Bohom pomazaných mužov modlitby, ktorého kedy svet videl – George Muller. Dve tretiny devätnásteho storočia prevádzkoval v meste Bristol v Anglicku sirotinec. Jedine skrze modlitbu a vieru, bez propagácie svojich potrieb alebo zadĺženia, sa postaral až o dvetisíc sirôt naraz a podporoval misijnú prácu po celom svete. Milióny dolárov prešlo jeho rukami bez toho, aby bolo o ne požiadané a jeho desiatky tisíc zaznamenaných odpovedí na modlitby sú legendárne.

Každý, kto počul príbeh Georgea Mullera sa zamýšľal nad tajomstvom jeho efektívnosti v modlitbe. Aj keď jedna skupina ľudí hovorí, že táto vec bola Mullerovým „tajomstvom“ a iná skupina tvrdí, že iná vec, ja verím tomu, že jeho nezvyčajný úspech v modlitebnom živote patrí predovšetkým Božej zvrchovanosti.

...Ako sa naučíme modliť? Ako sa naučíme modliť ako Dávid, ako puritáni a ako George Muller? Modliť sa naučíme rozjímaním nad Písmom, pretože rozjímanie je tým chýbajúcim článkom medzi prijímaním Biblie a modlitbou.

Učíme sa modlením s druhými

Učeníci sa naučili modliť nie iba tým, že počúvali Ježiša ako o modlitbe učí, ale aj tým, že boli s ním vtedy, keď

sa modlil. Nezabúdajme na to, že slová „Pane, nauč nás modliť sa“ neprišli len tak náhodne. Táto žiadosť prišla po chvíli, ktorú učeníci strávili s Ježišom v modlitbe (Lukáš 11:1). Rovnako aj my sa môžeme naučiť modliť tak, že sa budeme modliť s inými ľuďmi, ktorí nám môžu byť vzorom v pravom modlení.

A nemám na mysli iba zberanie nových slov a fráz na použitie v modlitbe. Ako pri každom učení sa od iných ľudí, môžeme prijať ako dobré návyky, tak aj zlé. Počul som ľudí, ktorí sa nikdy nemodlia originálne modlitby. Vždy, keď sa modlia, tak hovoria tie isté veci. A je úplne jasné, že iba používajú ligotavé frázy, ktoré si za tie roky tu a tam pozbierali ako ovocie z modlitieb iných ľudí. Ježiš povedal: Keď sa modlite „nepoužívajte nezmyselné opakovanie“ (Matúš 6:7). Takéto modlitby sú zriedkakedy zo srdca. Boh nie je publikum, ku ktorému rozprávame. V skutočnosti tieto modlitby slúžia na upútanie pozornosti tých ľudí, ktorí počúvajú.

Vždy sú okolo nás iní veriaci, ktorí nás môžu toho veľa naučiť tým, že sa budeme modliť spolu s nimi. Ale modlíme sa s nimi, aby sme sa naučili princípy modlenia sa, nie modlitebné frázy. Jeden kresťan môže priniesť dôvody prečo by modlitba k Bohu mala byť vypočutá. Iný nám zase môže ukázať ako sa modliť skrze oddiel v Písme. Modlením sa spolu s verným modlitebníkom sa môžeme naučiť ako sa modliť za misie. Pravidelné modlenie sa s inými ľuďmi môže byť jedno z najobohacujúcejších dobrodružstiev tvojho kresťanského života. Väčšina veľkých Boží hnutí sa dá vystopovať ku malej skupinke ľudí, ktorých si Boh povolal, aby sa spolu začali modliť.

Učíme sa čítaním o modlitbe

Čítanie o modlitbe bez samotného modlenia sa jednoducho nestačí. Ale čítanie o modlitbe ako *prídavok* ku modleniu sa môže byť veľmi vzácnym spôsobom učenia sa. „Železo sa brúsi

¹¹ Peter Toon, *From Mind to Heart: Christian Meditation Today* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1987), strana 93.

železom,“ hovoria Príslovia 27:17 a „charakter blížneho obrusuje človek.“ Čítaj ponaučenia, ktoré sa naučili veteráni modlitebných zákopov a dovoľ im, aby nabrúsili tvoje zbrane do modlitebnej vojny. „Kto chodí s múdrymi, bude múdry“ je učenie Prísloví 13:20. Čítaním kníh od múdrych mužov a žien modlitby dostávame výsadu „kráčania“ spolu s nimi a učením sa tomu, čo im Boh ukázal v tom, ako sa modliť.

Zo skúsenosti sme sa naučili ako iní ľudia vidia určité veci v oddieloch Písma, ktoré my nevidíme, alebo ako vysvetľujú známu doktrínu sviežim spôsobom, ktorý prehlbuje naše porozumenie. Rovnako, čítanie toho, čo sa iní naučili zo svojho štúdia Písma a zo svojej púte v milosti, môže byť pre nás Božím nástrojom, ktorý nás naučí to, čo by sme sa inak nikdy nenaučili. Kto sa nenaučil čo to znamená modliť sa vo viere po tom, čo si prečítal o Mullerovom modlitebnom živote? Alebo kto nebol motivovaný modliť sa po tom, čo si prečítal životopis Davida Brainerda? Dúfajme, že čítanie tejto kapitoly o „Disciplíne modlitby“ ťa presvedčí o tom, že sa môžeš naučiť modliť tak, že budeš čítať o modlitbe!

Dovoľ mi ešte pridať slovo povzbudenie. Bez ohľadu na to ako náročné je momentálne pre teba modliť sa, ak vytrváš v učení ako sa modliť, potom budeš mať vždy nádej ešte silnejšieho a plodnejšieho modlitebného života pred sebou.

MODLITBA JE VYPOČUTÁ

Milujem to ako Dávid pristupuje k Hospodinovi v Žalme 65:5: „[Ty,] ktorý počuješ modlitbu.“

Snáď žiadny princíp modlitby nie je viac považovaný za samozrejmosť ako tento – že modlitba je vypočutá. Pokús sa prečítať toto Ježišove zasľúbenie akoby to bolo po prvý krát: „Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám. Veď každý, kto prosí, dostáva, kto hľadá, nachádza, a

tomu, kto klope, sa otvorí“ (Matúš 7:7-8).

Andrew Murray veľmi priamo, a myslím si, že správne, komentuje tento Kristov prisľub.

„Proste a dostanete; každý, kto prosí, dostáva.“ Toto je nemenný a večný zákon kráľovstva: ak prosíš a nedostaneš, tak to musí byť preto, že niečo nie je v poriadku s modlitbou, alebo jej niečo chýba. Vydrž a dovoľ, aby ťa Slovo a Duch učili, ako sa správne modliť. Ale nech ťa neopustí dôvera, ktorej sa On u Teba dožaduje: Každý, kto prosí, dostáva.... Nech si teda každý žiak v Kristovej škole vezme tieto Pánove slová so všetkou jednoduchosťou.... Chráňme sa tomu, aby sme svojou ľudskou múdrosťou oslabovali Slovo.¹²

Keďže Boh odpovedá na modlitby, tak potom ak „prosíme a nedostávame,“ musíme zvážiť možnosť toho, že „niečo nie je v poriadku s modlitbou, alebo jej niečo chýba.“ Pamätaj, že to môže byť aj tak, že Boh už na modlitbu odpovedal, ale nie spôsobom, ktorý je pre nás jasný. A je možné, že s našim modlením je všetko v poriadku a Boh iba chce, aby sme vytrvali ešte trochu dlhšie v modlitbe o túto záležitosť. Ale tak isto sa musíme naučiť skúmať svoje modlitby. Žiadame o veci, ktoré sú mimo Božej vôle, alebo ktoré by mu nepriniesli slávu? Modlíme sa so sebeckými motívmi? Odmietame sa vysporiadať s donebavolajúcim hriechom, pre ktorý Boh odkladá všetky naše modlitby? Avšak bez ohľadu na to čo vidíme v odpovediach na naše modlitby, nezvykneme si na naše nedostatky v modlitbe, ani na to, že žiadame bez vypočutia a pritom sa oslabuje naša viera v moc Ježišovho zasľúbenia. Modlitba je vypočutá.

¹² Andrew Murray, *With Christ in the School of Prayer* (Old Tappan, NJ: Spire Books, 1975), strana 33.

Moja manželka, Caffy, slúži ako umelkyňa a nezávislá ilustrátorka z malého štúdia u nás doma. Aj keď už vytvorila stovky ilustrácií pre množstvo kresťanských organizácií, všetky jej zákazky sú príležitostné. Často sa modlíme, aby Pán otvoril dvere pre jej umeleckú prácu. Keďže prednedávnom nič nemala na svojom pracovnom stole povedal som jej, aby sme sa začali modliť za nejaké nové projekty. Hneď nasledujúci deň, ešte pred obedom, mi Caffy zavolala a povedala: „Prosím ťa, prestaň sa modliť, aby mi Pán dával viac umeleckej práce! Dnes mi volalo už tak veľa ľudí, ktorí mi dávali prácu, že zaberie celé mesiace, kým to všetko spravím!“ Ešte nikdy tak rýchlo neprišla ku toľkej práci. Bolo množstvo vecí, za ktoré som sa modlieval (nielen za mňa, ale aj za môj zbor a iných ľudí) a ktoré by som chcel, aby Pán vypočul. Nevieť prečo sa mu zapáčilo vybrať si práve túto jednu žiadosť. Boli tieto pracovné ponuky skutočne odpoveďou na modlitbu, alebo iba súhrou prozreteľných náhod? Iba Boh to vie iste. Ale súhlasím s človekom, ktorý povedal: „Ak je to náhoda, tak potom mám istotne oveľa viac náhod, keď sa modlím, ako keď sa nemodlím.“

Boh sa nám so svojimi zasľúbeniami o vypočutí modlitby nevysmieva. C. H. Spurgeon povedal:

Neviem si predstaviť ani jedného z vás ako dráždíte svoje dieťa tým, že v ňom vzbudíte túžbu, ktorú nemáte v pláne naplniť. Bolo by veľmi neláskavé ponúknuť chudobnému človeku almužnu a potom, keď po nej natiahne ruku sa mu vysmiať z jeho chudoby a odmietnuť mu pomôcť. Pre chorých by to bol krutý prídavok ku ich biede, ak by boli vzatí do nemocnice a tam by boli ponechaní napospas umieraniu bez dohľadu a starostlivosti. Kde ťa Boh vedie ku modlitbe, tam ťa Boh chce prijať.¹³

¹³ C. H. Spurgeon, "Thought-Reading Extraordinary," *Metropolitan Tabernacle*

Časťami Písma, ktoré hovoria o modlitbe a svojím Duchom nás Boh vedie k tomu, aby sme sa modlili. Nevedie nás k modlitbe preto, aby nás znechutil tým, že nám pred nosom pribuchne nebeské dvere. Buďme disciplinovaní v modlení a v učení sa o modlitbe, aby sme sa tak viac podobali na Ježiša, keď budeme zakúšať radosť z vypočutých modlitieb.

VIAC APLIKÁCIE

Budeš sa teda modliť, keďže sa modlitba očakáva? Vyzývam ťa k tomuto priamo, pretože si myslím, že ohľadom svojho modlitebného života potrebujeme urobiť nejaké vedomé rozhodnutia. Je načas, aby sa všeobecné zámery s modlením stali konkrétnymi plánmi. Jeden kazateľ, ktorý s týmto súhlasí, píše nasledovné:

Pokiaľ sa len príšerne nemýlim, tak jeden z hlavných dôvodov, prečo toľké Božie deti nemajú výrazný modlitebný život nie je ten, že by sme ho nechceli, ale že ho neplánujeme. Ak chceš ísť na štvortýždňovú dovolenku, tak sa nezobudíš jedno letné ráno a nepovieš si: „Hej, poďme dnes!“ Nič nebudeš mať pripravené. Nič nebolo naplánované. Ale presne tak sa mnohí z nás správajú k modlitbe. Deň za dňom vstávame s pocitom, že výraznejšie chvíle modlitieb by mali byť súčasťou nášho života, ale nikdy nie je nič pripravené. Nevieť kam ísť. Nič nebolo naplánované. Žiadny čas. Žiadne miesto. Žiadny spôsob. A všetci vieme, že opakom plánovania nie je úžasný prúd hlbokkej a spontánnej skúsenosti v modlitbe. Opakom plánovania je rutina. Ak si nenaplánuješ dovolenku, tak pravdepodobne zostaneš doma a budeš pozeráť

Pulpit (London: Passmore and Alabaster, 1885; reprint, Pasadena, TX: Pilgrim Publications, 1973), vol. 30, strany 539-540.

televizor. Prirodzený, nenaplánovaný tok duchovného života klesá až k tomu najnižšiemu úpadku vitality. Sú to preteky, ktoré treba bežať a boj, ktorý je potrebné bojovať. Ak chceš obnoviť svoj modlitebný život, tak si musíš *naplánovať*, aby si ho videl.¹⁴

Budeš sa modliť za účelom zbožnosti? Dnes? Naplánuješ si modlitbu aj na zajtra? Aj na ďalšie dni?

Keďže modlitbe sa učíme, budeš sa učiť modliť? Ak sa viacej naučíš o modlitbe, často ti to pomôže zlepšiť tvoj modlitebný život. Ale podobne ako samotné modlenie, aj učenie sa o modlitbe vyžaduje určité plánovanie. Budeš sa učiť modliť tak, že budeš prepájať biblický text s modlitbou prostredníctvom meditácie? Máš plán ako sa budeš modliť s druhými? Si ochotný učiť sa o modlitbe viacej z literatúry? Čo si prečítaš? Je hojnosť kníh s touto tematikou a takisto životopisov veľkých modlitebných bojovníkov. A okrem zdrojov, ktoré sú spomenuté v tomto článku, poraď sa so svojim kazateľom alebo kresťanským knihkupcom nech ti dajú vhodné tipy. Nuž a kedy začneš?

Keďže modlitba je vypočutá, budeš sa vytrvalo modliť? Pamätaj na to, že slová *prosiť*, *hľadať* a *klopať* v Matúš 7:7-8 sú v pôvodnom jazyku v prítomnom priebehovom čase. To znamená, že sa často musíme modliť vytrvalo predtým, ako príde odpoveď. Počínajúc Lukáš 18:1 nám Ježiš hovorí celé podobenstvo, aby nám ukázal, „že sa treba stále modliť a neochabovať.“ Niekedy to, že nevytrváme v modlitbe je znakom toho, že sme to hneď na začiatku nebrali úplne vážne. Inokedy zase Boh chce, aby sme vytrvali v modlitbe preto, lebo chce posilniť našu vieru v neho. Viera by nikdy nerástla, ak by všetky modlitby boli okamžite vypočuté. Vytrvalostná modlitba tak isto väčšinou vytvára

hlbšiu vďaku. Ako je radosť z narodenia bábätka väčšia po mesiacoch očakávania, tak aj radosť z vypočutej modlitby je väčšia po vytrvalom modlení sa. A bez ohľadu na to, ako veľmi si generácia, ktorá všetko meria v nanosekundách nechce priznať túto potrebu, Boh v nás tvorí kristovskú trpezlivosť vtedy, keď od nás vyžaduje vytrvalosť v modlitbe.

George Muller spozoroval:

Veľká chyba Božích detí je, že *nevydržia v modlitbe; nevydržia v modlení sa; nevytrvajú*. Ak po niečom túžia pre Božiu slávu, tak potom by sa mali modliť až pokiaľ to nedostanú. Ó, aký je dobrý, milý, milostivý a blahosklonný Ten, s kým máme dočinenia! Dal mne, takému nehodnému, nespočítateľne viac nad všetko, o čom som kedy žiadal alebo si predstavoval!¹⁵

Snáď dôvodom, prečo takéto svedectvá nie sú bežné je to, že iba tak málo ľudí vytrvá v modlitbe. Ale takéto úsilie o Boha v modlitbe je toho hodné. Je to hodné akéhokoľvek množstva frustrácie a znechutenia pri modlitbe. Nedovoľ Nepriateľovi, aby ťa pokúšal stať sa v tichosti cynickým ohľadne Božej ochoty a schopnosti vypočuť ťa. Dovoľ láske k Bohu spôsobiť, že vytrváš v modlitbe k tomu, ktorý ťa miluje dokonca aj vtedy, keď sú jeho súdy nepochopiteľné a jeho cesty nevyspytateľné (Rimanom 11:33).

Zastavme sa a zorientujme sa. K čomu je všetko toto naliehanie na našu disciplinovanosť v modlení? Je to kvôli zbožnosť. Kde sa nachádza zbožnosť, tam sa nachádza modlenie. Typicky farebne to Spurgeon povedal takto: „Tak, ako Mesiac ovplyvňuje príliv a odliv mora, tak aj

¹⁴ Piper, strany 150-151, v origináli použité s dovolením.

¹⁵ Roger Steer, *George Muller: Delighted in God!* (Wheaton, IL: Harold Shaw, 1975), strana 310.

modlitba...ovplyvňuje príliv a odliv zbožnosti.¹⁶

Boží muži a ženy sú vždy mužmi a ženami modlitby. Moja pastorálna skúsenosť sa zhoduje so slovami J. C. Ryleho: „Čo je dôvodom toho, že niektorí veriaci sú oveľa jasnejší a svätejší ako iní? Verím tomu, že v devätnástich prípadoch z dvadsiatich, ten rozdiel spočíva v odlišných návykoch v osobných modlitbách.

Som presvedčený, že tí, ktorí nie sú pozoruhodne svätými sa modlia *málo* a tí, ktorí sú pozoruhodne svätými sa modlia *veľa*.¹⁷

Chceš byť ako Kristus? Tak potom rob tak, ako robil on – cvič sa, aby si bol človekom modlitby.

*

¹⁶ C. H. Spurgeon, “Prayer—The Forerunner of Mercy,” in *New Park Street Pulpit* (London: Passmore and Alabaster, 1858; reprint, Pasadena, TX: Pilgrim Publications, 1981), vol. 3, strana 251.

¹⁷ J. C. Ryle, *A Call to Prayer* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1979), strana 35.

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE

Aké sú tvoje prvotné závery?

Duchovné formovanie

- Venuj nejaký čas premýšľaniu nad tým, čo si čítal a nad biblickými textami. Pýtaj sa samého seba, či sú nejaké oblasti tvojho chodenia s Kristom, ktoré si vyžadujú tvoju pozornosť. Dokážeš identifikovať kľúčové slabé/silné stránky? Požiadaj dôveryhodného priateľa, aby ti poskytol spätnú väzbu na tvoje slabé a silné stránky.

Hlbšie porozumenie

- Urob si čas na to, aby si vymenoval „životne dôležité známky“ dobrého duchovného zdravia. Pokús sa identifikovať tie z nich, ktoré sú *rozhodujúce* pre efektívneho vedúceho.

Zručnejšia služba

- Zaviaz sa, že sa budeš modliť za rôzne oblasti silných a slabých stránok, ktoré si vyššie objavil. Popritom, že sa budeš za toto modliť, formuluj postup, ktorý ti pomôže posilniť konkrétne slabé stránky, ktoré si objavil. Kde, kedy a ako budeš pracovať na týchto slabých stránkach?

KROK 5: DISKUSIA O TÉME **Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?**

1. Pomocou akých otázok by si mohol ohodnotiť svoje duchovné zdravie?
2. Ako ti vlastnosti alebo charakteristiky vymenované v 2 Peter 1:1-11 (pozri *Krok 2: Štúdium Písma*) pomôžu k tomu, aby si bol produktívny alebo prinášal ovocie?
3. Podľa Ortberga v *Krok 3: Nahliadnutie do iných zdrojov*, samotné jadro zdravého duchovného života je vyjadrené v Kristových slovách „miluj Boha, miluj ľudí.“ Myslíš si, že Ortberg zachytil podstatu toho, čo to znamená byť zbožným človekom? Prečo áno alebo prečo nie?
4. Keď budete hodnotiť svoj tím vedúcich v týchto oblastiach, porozprávajte sa o rôznych „varovných signáloch“ pseudo-premeny, o ktorej Ortberg hovorí.
5. Čo si myslíš o výroku Whitneyho z *Krok 3: Nahliadnutie do iných zdrojov*, že „rozjímanie je chýbajúcim článkom medzi prijímaním z Biblie a modlitbou“?
6. Porozprávajte sa o spôsoboch, akými by váš tím vedúcich mohol pestovať spoločné vrúcne modlenie sa.
7. Porozprávajte sa o spôsoboch, ako by ste sa mohli navzájom povzbudiť k tomu, aby ste sa stávali viac dôslední z hľadiska duchovného rastu v zbožnosti (pozri sa na svoje poznámky v *Krok 4: Príprava vlastnej odpovede*).

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI

Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?

1. Znovu sa pozri na svoje prvotné myšlienky o zbožnosti vodcu v *Krok 4: Príprava vlastnej odpovede* a *Krok 5: Diskusia o téme*. Sú v tvojom uvažovaní niektoré veci, ktoré by si na základe diskusie v skupine teraz rád zmenil?

2. Vnímaš, že ťa Boh k niečomu vedie, aby si to urobil ako odpoveď na to, čo si sa naučil o zbožnosti vodcu?

3. Ako to plánuješ urobiť (kedy, kto, kde, atď.)?

4. Podel sa o tieto plány so svojim dôverníkom alebo niekým z tvojho tímu vedúcich. Dovoľ, aby si sa im za tieto plány/ciele zodpovedal.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY